

Hallo allemaal! Dit is de 28ste aflevering van Een Beetje Nederlands, de podcast voor mensen die Nederlands leren. Mijn naam is Robin en de aflevering van vandaag gaat over het levenslied. De tekst van deze aflevering kan je meelesen op de website van de podcast, www.eenbeetjenederlands.nl.

Deze podcast wordt gesteund door de Vrienden van de Podcast. Heel erg bedankt aan alle donateurs die de afgelopen tijd hebben bijgedragen! Wil je ook Vriend van de Podcast worden? In de shownotes kan je een link vinden met meer informatie.

Nu, door met de podcast!

In de aflevering van vandaag ga ik het hebben over een bepaald soort Nederlandse muziek, het levenslied. Ik ga zometeen uitleggen wat voor een muziek dat precies is. Maar in deze podcast kan ik de muziek waar ik over ga praten niet zomaar spelen, vanwege de rechten die er op zitten. Daarom heb ik een playlist op Spotify die bij deze aflevering hoort. Daarin kan je de nummers horen waar ik het over heb, plus nog wat andere nummers. De link naar de playlist staat in de shownotes.

In Frankrijk heb je chansons, in Duitsland schlagers, in Amerika country. Allemaal muziekgenres waarbij de teksten van de liedjes gaan over het leven, en dan vooral de donkere kanten van het leven. In Nederland heb je ook zo'n muziekgenre, en dat heet het levenslied. Over dat muziekgenre ga ik het vandaag hebben.

De naam van het genre beschrijft al een beetje wat voor een soort liedjes het zijn: het zijn nummers die gaan over het leven. Over alle aspecten van het leven wordt gezongen. Dan kan je denken aan bijvoorbeeld liefde, vriendschap en verdriet. Oftewel, nummers met een lach en een traan. Bij het levenslied is herkenbaarheid heel belangrijk: het gaat vaak over situaties die de luisteraar herkent uit zijn of haar eigen leven.

Veel zangers en zangeressen van het levenslied zijn van eenvoudige afkomst: ze zijn bijvoorbeeld opgegroeid in een eenvoudig arbeidersgezin. Het levenslied werd vooral gezongen in traditionele volksbuurten, zoals bijvoorbeeld de Jordaan in Amsterdam. Tegenwoordig is dat een van de duurste buurten van Amsterdam, maar vroeger was het een typische volksbuurt. In deze buurt woonde het gewone volk, vaak relatief arme en laagopgeleide mensen. De huizen in de Jordaan waren een paar decennia geleden nog heel anders dan nu: slecht onderhouden en met heel veel mensen in een kleine woning.

Tegenwoordig wonen er vooral rijke mensen in de Jordaan, maar het levenslied wordt gezien als muziek voor mensen in lagere sociale klassen. Vooral vroeger was dat het geval, tegenwoordig wordt het levenslied door een breder publiek gewaardeerd. Maar het levenslied begon als muziek voor normale, eenvoudige mensen. Voor veel mensen van mijn generatie, die normaal niet zo veel naar het levenslied luisteren, zijn een aantal nummers een soort guilty pleasures. En nog steeds zijn er mensen die neerkijken op het levenslied, vanwege de status dat het genre heeft als volksmuziek.

Een levenslied is vaak redelijk simpel: het bestaat uit een standaard opbouw van een refrein en coupletten. Ook is de tekst vaak eenvoudig en makkelijk te onthouden. Maar dat de tekst

simpel is, betekent niet dat de inhoud van de nummers je niet kunnen raken. Een goed levenslied wordt recht uit het hart van de zanger of zangeres gezongen. Liefhebbers van het levenslied zingen ook graag de tekst mee. Een typisch instrument voor levensliederen is de accordeon, die hoor je in veel levensliederen terug.

Misschien heb je wel eens gehoord van een bruine kroeg, dat is een typisch Nederlands café. Het is traditioneel een gezellige café met een beetje donker houten interieur en weinig verlichting. Veel bruine kroegen zijn buurtcafés in een volkswijk waar mensen na hun werk een biertje gaan drinken. Het levenslied hoort echt bij bruine kroegen: zeker later op de avond en 's nachts kan je in veel bruine kroegen het levenslied horen. De reden is duidelijk: traditioneel zijn het vooral arbeiders en mensen van lagere sociale klasse die naar bruine kroegen gaan, en dat is ook de doelgroep van het levenslied.

Er zijn verschillende soorten levensliederen. Een populaire stroming binnen het levenslied is de zogenaamde smartlap. Een smartlap is een lied waarin er over de duistere kant van het leven gezongen wordt. Dus over de dood, relaties die niet goed gaan en ander verdriet. Een heel ander soort levenslied zijn de feestnummers. Die gaan juist over de vrolijke kant van het leven.

Ik had het net over chansons en schlagers, opvallend vaak zijn Nederlandse levensliederen covers van Franse, Duitse, Engelse of Italiaanse liedjes. Soms waren de originele buitenlandse versies al bekend in Nederland, en heeft een artiest een Nederlandse versie ervan gemaakt. Een Nederlandse vertaling, met een mooie nieuwe tekst, kan zomaar een grote hit worden.

Het is nu eerst tijd voor...

De uitdrukking van de week

De uitdrukking van deze week is: altijd hetzelfde liedje. Dat is een manier om te zeggen dat het wéér hetzelfde probleem is. Bijvoorbeeld: klaagt iemand dat het altijd hetzelfde liedje is met de vuilnis voor de deur? Dan is het waarschijnlijk niet de eerste keer dat het probleem speelt, en is diegene er moe van aan het worden dat het nu weer een probleem is.

Er zijn een paar populaire zangers en zangeressen van het levenslied. Ik kan ze onmogelijk allemaal noemen, maar een aantal moet ik wel genoemd hebben.

De allerbekendste zanger van het levenslied is André Hazes. Hij wordt ook wel de koning van het levenslied genoemd. André Hazes is geboren in 1951 in de Amsterdamse volksbuurt De Pijp. Ook de Pijp is tegenwoordig een hippe buurt, maar vroeger een volksbuurt. Hazes heeft in zijn leven meer dan 300 nummers uitgegeven, waarvan een aantal grote hits zijn geworden. André Hazes is zeer bekend in Nederland, bijna iedereen kent hem wel en vaak ook wel een paar nummers. Een paar van zijn grootste hits zijn Bloed, Zweet en Tranen, Een Beetje Verliefd en De Vlieger. Zeker die laatste is een voorbeeld van een echte smartlap, De Vlieger gaat over een jongetje die een brief schrijft aan zijn overleden moeder. In 2004 overleed Hazes. Om aan te tonen hoe populair hij was: na zijn dood kreeg hij een afscheid in een volle Amsterdam Arena, het voetbalstadion in Amsterdam. Het werd ook op tv uitgezonden, waar meer dan 6 miljoen mensen live naar keken. De zoon van André Hazes, die Andre Hazes junior heet, is trouwens ook een zanger.

Naast de koning van het levenslied heb je ook de koningin van het levenslied: De Zangeres Zonder Naam. Zij had de meeste bekendheid in de jaren 60, 70 en 80 van de vorige eeuw. Daarom is ze nu minder bekend dan André Hazes, vooral jongere mensen zullen haar niet per se meer kennen. De Zangeres Zonder Naam heeft veel nummers over maatschappelijke thema's uit die tijd, zoals homoseksualiteit, de Vietnamoorlog en racisme. In 1998 is de Zangeres Zonder Naam overleden, na in totaal meer dan 500 nummers uitgebracht te hebben in haar carrière.

Veel zangers en zangeressen van het levenslied komen dus uit volksbuurten. Opvallend genoeg komen er ook veel zangers uit het vissersdorp Volendam. Muziek uit dit dorp wordt ook wel eens palingsound genoemd, omdat er in Volendam veel vissers wonen en paling een soort vis is. Voorbeelden van zangers uit Volendam zijn Jan Smit en Nick & Simon.

In de jaren 80 was het levenslied minder populair aan het worden, maar sinds halverwege de jaren 90 werd het weer populairder. Een aantal artiesten hebben ook grote hits gescoord die bijna iedereen in Nederland wel kent. Frans Bauer, Andre Hazes Jr en Jan Smit zijn hier de meest bekende voorbeelden van. Er zijn tegenwoordig op verschillende plekken in het land muziekfestivals waar liefhebbers van het levenslied heen kunnen.

Daarmee kom ik aan het einde van deze aflevering over het levenslied. Als je een paar nummers wilt luisteren, check dan even de Spotify-playlist in de shownotes. Het levenslied is ook een goede manier om je Nederlands te oefenen, omdat het vaak redelijk langzaam gezongen wordt en bedoeld is om mee te zingen.

Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt en tot de volgende aflevering!